

Kokbok till Kvävestrategi på ekogårdar, modul 11E

Innan besöket	På gården	Efter besöket
<p>Rådgivningen syftar till att inom lantbruket skapa förståelse för kväveeffektivitetens betydelse för minskad klimatpåverkan, förbättrad vattenmiljö och gårdens ekonomi. Genom att förbättra gårdens kväveeffektivitet bidrar rådgivningen på sikt till att uppnå miljömålen ingen övergödning, grundvatten av god kvalitet och begränsad klimatpåverkan.</p> <p>Kokboken ska ses som en hjälp för dig som rådgivare att hitta ett upplägg för din rådgivning.</p> <p>När du kontaktar lantbrukaren för att boka möte informerar du samtidigt övergripande vad rådgivningen handlar om. Du kontrollerar vilka rådgivningar lantbrukaren har gjort tidigare och kontaktar eventuellt tidigare rådgivare. Det är bra om lantbrukaren tidigare har fått rådgivningen upprepad växtnäringsbalans (10B, 10D eller 40B). Innan du besöker lantbrukaren på gården behöver du också hämta in uppgifter om gården.</p> <p>Du talar om vilka uppgifter du behöver av lantbrukaren innan besöket. Genom att skicka ut indatablanketter i förväg så vet lantbrukaren vilka uppgifter du behöver och kan ta fram dem före besöket. Bra förutsättning för rådgivningen är om</p>	<p>Rådgivningen består av två delar</p> <p>Vid det första besöket under växtsäsongen gör du en rundvandring i fält för att diskutera ni växtodlingsplan och gödslingsstrategi. Eventuellt kommer justeringar att behöva göras till exempel för ändrade gödslingsstrategier, utlagningsberäkningar etc. Visa på syftet med rådgivningen och underlag för rådgivningen.</p> <p>Motivera lantbrukaren - Förklara varför kväve orsakar problem och värdera det både ur miljösynpunkt och ur ekonomisk synvinkel. Diskutera kvävetets kretslopp med lantbrukaren. Diskutera gårdens kväveeffektivitet utifrån den aktuella växtnäringsbalansen. Diskutera gårdens växtföljd och beakta förfruktsvärde och förfruktseffekter.</p> <p>Förklara växtnäringsbalansens osäkerhetsfaktorer: kvävefixering, innehåll i köpt/såld gödsel och vallfoder. Analysera var de svaga punkterna i växtföljden finns, som grödval, gröngödslings/vallarnas skötsel och brytning och stallgödselspridning.</p> <p>Diskutera åtgärder som kan göras direkt och vad som går att göra på sikt.</p>	<p>Efter det första besöket</p> <p>Uppdatera så du har en aktuell växtodlingsplan och lägg in gödslings förslag så är det klart innan rådgivningstillfälle två/andra besöket.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Gör en åtgärdsplan. • Växtodlingsplan • Växtnäringsbalans (<3 år) • Eventuell utlagningsberäkning • Stallgödsels N-effektivitet vid nuvarande spridning. Utlagningsberäkning med nuvarande strategi. Beräkna kväveeffektiviteten vid olika spridningstidpunkter. <p>Om möjligt gör en uppskattning av denitrifikation. Fundera igenom lämpliga mellangrödor/fånggrödor eller gröngödslingsgrödor. Sammanfatta de åtgärder som framkommit. Utgå ifrån växtföljden och gör en plan där ogrässtrategi, bearbetning, skötsel av vallar eventuella fånggrödor är inplanerade.</p> <p>Upprätta en gödslingsplan med tyngdpunkten på kväve, efter åtgärder, för gårdens dominerande växtföljd eller växtföljder.</p>

<p>lantbrukaren ser till att skicka in ifyllt underlag. Då kan du enklare förbereda ditt besök. Alternativt kan lantbrukaren ha underlaget framme när du besöker gården. Tala om för lantbrukaren när du senast behöver ha fått uppgifterna i retur eller om du går igenom blanketten vid besöket.</p> <p>Att känna till gårdens utgångsläge innan ditt besök hjälper dig att redan innan kunna tänka igenom möjligheterna till förbättringar. Bra utgångspunkt är senaste uppgifterna om markkartering och nuvarande gödslingsstrategi.</p> <p>Föreslå förändringar som är tänkbara för brukaren, för att minska steget till förändring.</p> <p>Du behöver:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Aktuell växtnärbalans • aktuell markkarta, helst inklusive jordartsbestämning. Om uppgifter om jordart inte finns ber du lantbrukaren göra en uppskattning av jordarten på gårdens olika delar • gårdens gödslings- och växtodlingsplaner för de senaste åren – gödslingsstrategi med gödselslag, tidpunkt för spridning och tidpunkt för bearbetning, stubbearbetning och plöjning, liksom områdets ungefärliga nederbörds mängd och tjälperiodens längd • gårdens huvudsakliga växtföljd eller växtföljder 	<p>Vid det andra besöket presenterar du och motiverar den nya växtodlings och gödselplanen. Gör en rundvandring för att följa upp bearbetningstidpunkt och ogrässituationen.</p> <p>Tipsa gärna om ytterligare rådgivningar, lägg in i planerna. Till exempel om lantbrukaren har behov av dränering eller har problem med markpackning (dränerings- och markpackningsmodul), växtföljd och bördighet, klimat osv.</p> <p>Material att använda vid besöken</p> <ul style="list-style-type: none"> • Indatablankett eko • Växtodlingsplan • Bildspel kvävestrategi • Checklistorna ska ses som ett stöd i dina förberedelser i första hand. Det är inte meningen att alla frågor ska ställas till lantbrukaren vid besöket. • Senaste ”Rekommendationer för gödsling och kalkning” <p>Annan information som kan vara bra under besöket:</p> <p>Länk till illustrerande film om kvävet kretslopp https://www.youtube.com/watch?v=e12wwaBBQnQ</p>	<p>Efter det andra besöket</p> <p>Rådgivningsbrevet skall innehålla en beskrivning av gården. Ändra bakgrunds-beskrivningen om så behövs i Greppa adm (se exempel på rådgivningsbrev).</p> <p>En del länsstyrelser vill ha in utvärdering.</p> <p>Bestäm datum för uppföljning. Kontakta nästa rådgivare om det är aktuellt och följ upp besöket med telefon samtal eller besök.</p> <p>Vid uppföljningssamtalet</p> <p>Kolla gärna att brev och besök var till nytta. Om så var fallet skicka gärna in brev till rådgivningsexperten och modulansvarig (se hemsidan för kontaktuppgifter). Fler goda exempel behövs till hemsidan.</p> <p>Använd Gödslingsplan och utlagningsberäkning i Vera.</p>
---	--	---

<ul style="list-style-type: none">• i dialog med lantbrukaren få veta hur växtföljden fungerar i dagsläget, utifrån tillgång på växtnäring, ogräsförekomst och eventuella skadegörare• medelskördenivå för gårdens grödor det senaste året• kvalitetsparametrar som påverkas av kväve, till exempel proteinhalt i spannmål, kokegenskaper i potatis – värden för mer än ett år är önskvärt• eventuella stallgödselanalyser och analys av inköpt gödsel• skifteskarta där förekomst av rotagräs översiktligt markerats under rundvandringen i fält <p>Om lantbrukaren vill förbereda sig innan ditt besök hänvisar du till greppa.nu där det finns information om åtgärder för gårdens kvävestrategi.</p> <ul style="list-style-type: none">• Analysera din stallgödsel• Sälj ditt överskott av stallgödsel• Din stallgödsel är värdefull – Greppa Näringens praktiska råd nr 5• Information på greppa.nu om övergödning, miljö och klimat		
---	--	--

